

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

a unor prevederi din articolul 60 alin. (4) din Codul de executare
*(temeiurile de contestare a încheierii privind intentarea
procedurii de executare)*

*(sesizările nr. 153g/2021, nr. 234g/2021,
nr. 240g/2021, nr. 256g/2021 și nr. 266g/2021)*

CHIȘINĂU

3 martie 2022

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR
PREVEDERI DIN ARTICOLUL 60 ALIN. (4) DIN CODUL DE EXECUTARE

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate pe 2 iulie, pe 26 octombrie,
pe 2 noiembrie, pe 15 noiembrie și pe 1 decembrie 2021,
Examinând sesizările menționate în ședință publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, în partea omisiunii de a reglementa ca temeuri de contestare a încheierii privind intentarea procedurii de executare cazurile prevăzute la articolul 61 alin. (1) literele a), c) și d) din Cod.

2. Sesizările au fost ridicate de dl avocat Vitalie Postolache, în interesele Companiei de Asigurări „Garanție” S.A., debitor-reclamant în dosarul nr. 25-4787/2019, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru; de dl avocat Vasile Lungu, în interesele dlui Constantin Vornicu, debitor-reclamant în dosarul nr. 25r-71/2021, pendinte la Curtea de Apel Comrat; de dna Anna Mazur, administrator autorizat, lichidator al S.R.L. „Daneve Grup”, în interesele S.R.L. „Daneve Grup” (în proces de faliment simplificat), debitor-reclamant în dosarul nr. 25r-70/2021, pendinte la Curtea de Apel Comrat; de dl Serghei Neruh, în interesele S.R.L. „Suvorov-Vin”, debitor-reclamant în dosarul nr. 2r-2677/2021, pendinte la Curtea de Apel Chișinău, și, respectiv, de Compania de Asigurări „Garanție” S.A., debitor-reclamant în dosarul nr. 25-1395/21, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

3. Sesizările au fost trimise la Curtea Constituțională de dnii judecători Valentin Lastavețchi și Eduard Galușceac din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de un complet de judecători din cadrul Curții de Apel Comrat (format din dnii Grigori Colev, Afanasi Curdov și Ștefan Starciuc) și, respectiv, de un complet de judecători din cadrul Curții de Apel Chișinău (format din dnele Nelea Budăi și Viorica Mihaila și dl Iurie Cotruța), pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

4. Printr-o decizie a Curții Constituționale, sesizările au fost declarate admisibile, fără a se prejudeca fondul cauzei.

5. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor menționate mai sus, Curtea a decis conexarea lor într-un singur dosar, pe baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, atribuindu-i numărul 153g/2021.

6. În procesul examinării cauzei, Curtea Constituțională a solicitat opiniile Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești.

7. În ședința publică a Curții au fost prezenți dl avocat Vitalie Postolache, reprezentantul autorilor sesizărilor nr. 234g/2021 și nr. 266g/2021, dl avocat Vasile Lungu, reprezentantul autorului sesizării nr. 234g/2021, dl Cristian Babin, reprezentantul autorului sesizării nr. 256g/2021, dl Valeriu Kuciuk, reprezentantul Parlamentului, și dna Veronica Mihailov-Moraru, reprezentanta Guvernului.

ÎN FAPT

A. CIRCUMSTANȚELE LITIGIILOR PRINCIPALE

I. Circumstanțele cauzei civile nr. 25-4787/2019 (sesizarea nr. 153g/2021)

8. La 10 iulie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a eliberat un titlu executoriu pe baza hotărârii Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău, din 4 octombrie 2016, care a devenit definitivă și executorie prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2019. Potrivit acestei Decizii, s-a dispus încasarea sumei de 405 711 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 15 000 lei de la Compania de Asigurări „Garanție” S.A. în beneficiul G.E. „Capital Servizi Finanziare” S.p.A.

9. Ulterior, dl avocat Alexei Frunze a formulat, în interesele creditorului G.E. „Capital Servizi Finanziare” S.p.A., o cerere privind primirea spre executare a titlului executoriu menționat mai sus.

10. Prin încheierea nr. 004-763/19 din 25 noiembrie 2019, dna Valentina Zamșa, executor judecătoresc, a intentat procedura de executare a documentului executoriu respectiv.

11. La 10 decembrie 2019, debitorul C.A. „Garanție” S.A. a formulat o cerere de contestare împotriva creditorului G.E. „Capital Servizi Finanziare” S.p.A., având-o ca intervenient accesoriu pe dna Valentina Zamșa, executor judecătoresc, prin care a solicitat anularea titlului executoriu din 10 iulie 2019 și a încheierii privind intentarea procedurii de executare, pe baza articolului 61 alin. (1) lit. c) și d) din Codul de executare. La 10 noiembrie 2020, debitorul a depus o cerere de concretizare a solicitărilor formulate.

12. În ședința din 25 iunie 2021, dl avocat Vitalie Postolache a ridicat, în interesele C.A. „Garanție” S.A., excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare.

13. Prin Încheierea din aceeași dată, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

II. Circumstanțele cauzei civile nr. 25r-71/2021 (sesizarea nr. 234g/2021)

14. Prin Decizia din 2 martie 2021, Curtea de Apel a dispus încasarea sumei de 1 512 800 lei de la dl Constantin Vornicu în beneficiul S.R.L. „Arvo-Trans”.

15. Prin Încheierea nr. 103-81/21 din 13 aprilie 2021, dl Nicolae Zmeu, executor judecătoresc, a intentat procedura de executare a documentului executoriu.

16. Debitorul Constantin Vornicu a formulat o cerere de contestare împotriva creditorului S.R.L. „Arvo-Trans”, avându-l ca intervenient accesoriu pe dl Nicolae Zmeu, executor judecătoresc, prin care a solicitat anularea încheierii privind intentarea procedurii de executare și a borderoului de calcul privind cheltuielile de executare în partea onorariului fixat conform actelor stabilite de executor.

17. Prin Încheierea din 10 august 2021, Judecătoria Cimișlia, sediul central, a admis contestația formulată de dl Constantin Vornicu și a anulat încheierea executorului privind intentarea procedurii de executare și a borderoului de calcul privind cheltuielile de executare.

18. Ulterior, la 14 august 2021, dl Nicolae Zmeu a formulat un recurs împotriva încheierii din 9 august 2021.

19. La 19 octombrie 2021, dl avocat Vasile Lungu a ridicat, în interesele debitorului Constantin Vornicu, excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare în partea care nu prevede contestarea încheierii privind intentarea procedurii de executare în cazul temeiului prevăzut la articolul 61 alin. (1) lit. a) din Cod.

20. Prin Încheierea din 20 octombrie 2021, Curtea de Apel Comrat a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

III. Circumstanțele cauzei civile nr. 25r-70/2021 (sesizarea nr. 240g/2021)

21. Prin Decizia din 2 martie 2021, Curtea de Apel a dispus încasarea sumei de 1 502 100 lei de la S.R.L. „Daneve Grup” în beneficiul S.R.L. „Arvo-Trans”.

22. Prin Încheierea nr. 103-80/21 din 13 aprilie 2021, dl Nicolae Zmeu, executor judecătoresc, a intentat procedura de executare a documentului executoriu.

23. Debitoarea S.R.L. „Daneve Grup” a formulat o cerere de contestare împotriva creditorului S.R.L. „Arvo-Trans”, avându-l ca intervenient accesoriu pe dl Nicolae Zmeu, executor judecătoresc, prin care a solicitat

anularea încheierii privind intentarea procedurii de executare menționată *supra*.

24. Prin Încheierea din 10 august 2021, Judecătoria Cimișlia, sediul central, a admis contestația formulată de S.R.L. „Daneve Grup” și a anulat încheierea executorului privind intentarea procedurii de executare.

25. Ulterior, dl Nicolae Zmeu a formulat un recurs împotriva încheierii din 10 august 2021.

26. La 26 octombrie 2021, dna Anna Mazur, administrator autorizat, lichidator al S.R.L. „Daneve Grup”, a ridicat, în interesele debitoarei S.R.L. „Daneve Grup”, excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare în partea care nu prevede contestarea încheierii privind intentarea procedurii de executare în temeiul cazului prevăzut la articolul 61 alin. (1) lit. a) din Cod.

27. Prin Încheierea din 26 octombrie 2021, Curtea de Apel Comrat a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

IV. Circumstanțele cauzei civile nr. 2r-2677/2021 (sesizarea nr. 256g/2021)

28. Prin Decizia din 18 decembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție a respins recursurile formulate de S.R.L. „Esmalda” și S.R.L. „Suvorov-Vin”, a admis recursul înaintat de S.A. „Tomai-Vinex”, a casat hotărârea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2012 în partea încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată și a dispus încasarea prejudiciului moral în sumă de 8 732 010 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 3 250 lei de la S.R.L. „Esmalda” și S.R.L. „Suvorov-Vin” în beneficiul S.A. „Tomai-Vinex”.

29. Prin Încheierea nr. 078-691/2021 din 25 ianuarie 2021, dl Corneliu Vînaga, executor judecătoresc, a primit spre executare titlul executoriu nr. 2-9/11 din 18 decembrie 2020, emis de Curtea Supremă de Justiție, și a intentat procedura de executare nr. 078-691/2021.

30. Dl Corneliu Vînaga a dispus, prin Încheierea din 4 martie 2021, corectarea erorii materiale din conținutul și dispozitivul Încheierii nr. 078-691/2021 din 25 ianuarie 2021, prin înlocuirea textului „Curtea Supremă de Justiție” cu textul „Curtea de Apel”.

31. La 1 februarie 2021, debitorii S.R.L. „Esmalda” și S.R.L. „Suvorov-Vin” au formulat o cerere de contestare împotriva creditorului S.A. „Tomai-Vinex”, având ca intervenienți accesorii pe dl Corneliu Vînaga, executor judecătoresc, și Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, prin care a solicitat anularea încheierilor executorului judecătoresc privind intentarea procedurii de executare și celei de aplicare a măsurilor de asigurare.

32. Prin Încheierea din 10 septembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins cererea de contestare formulată de debitorii S.R.L. „Esmalda” și S.R.L. „Suvorov-Vin”.

33. La 21 septembrie 2021, debitorii S.R.L. „Esmalda” și S.R.L. „Suvorov-Vin” au formulat un recurs împotriva încheierii menționate *supra*.

34. La 9 noiembrie 2021, dl Serghei Neruh a ridicat, în interesele S.R.L. „Suvorov-Vin”, excepția de neconstituționalitate a textului „poate fi contestată doar de debitor, în temeiul prevăzut la art. 61 lit. b), e) și f) din prezentul cod” din articolul 60 alin. (4) din Codul de executare în partea în care acesta restrânge dreptul debitorului de a contesta încheierea executorului pe motiv că documentul executoriu nu este întocmit în conformitate cu prevederile articolului 14 din Cod.

35. Prin Încheierea din aceeași zi, Curtea de Apel Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării sale.

V. Circumstanțele cauzei civile nr. 25-1395/21 (sesizarea nr. 266g/2021)

36. La 13 noiembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a respins cererea de chemare în judecată formulată de dna Ioana Lipcan împotriva C.A. „Garanție” S.A., avându-le ca intervenienți accesorii pe „Glinso Broker” S.R.L. și pe „Iuniti” S.R.L.

37. La 26 ianuarie 2021, Curtea de Apel Chișinău a admis cererea de apel, a casat hotărârea primei instanțe, a admis cererea de chemare în judecată formulată de dna Ioana Lipcan, a dispus încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 23 000 euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 625,07 euro și a cheltuielilor de judecată în mărime de 20 849,95 lei de la C.A. „Garanție” S.A. în beneficiul dnei Ioana Lipcan.

38. Ulterior, prin Încheierea din 26 martie 2021, dl Nicolae Nicolaescu, executor judecătoresc, a intentat procedura de executare a titlului executoriu.

39. La 12 aprilie 2021, debitorul C.A. „Garanție” S.A. a formulat o cerere de contestare împotriva creditoarei Ioana Lipcan., avându-l ca intervenient accesoriu pe dl Nicolae Nicolaescu, prin care a solicitat anularea încheierii privind intentarea procedurii de executare din 26 martie 2021.

40. Prin ordinul de plată nr. 141 din 13 aprilie 2022, C.A. „Garanție” S.A. a depus o cauțiune în mărime de 639 563,10 lei pe contul executorului judecătoresc.

41. La 23 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul formulat de C.A. „Garanție” S.A. împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021.

42. La 28 iunie 2021, dl Nicolae Nicolaescu i-a eliberat dnei Ioana Lipcan delegație de retragere a numerarului. În prezent, titlul executoriu a fost executat integral.

43. În ședința din 27 septembrie 2021, C.A. „Garanție” S.A. a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare.

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR
PREVEDERI DIN ARTICOLUL 60 ALIN. (4) DIN CODUL DE EXECUTARE

44. Prin Încheierea din aceeași zi, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

45. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26

Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

[...].”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

[...].”

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

46. Prevederile relevante ale Codului de executare, adoptat prin Legea nr. 443 din 24 decembrie 2004, sunt următoarele:

Articolul 60

Intentarea procedurii de executare

„[...]”

(4) Încheierea privind intentarea procedurii de executare poate fi contestată **doar de debitor, în temeiul prevăzut la art. 61 lit. b), e) și f) din prezentul cod**, în instanța de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în instanța de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești a stabilit competența teritorială a executorului judecătoresc. Contestația depusă împotriva încheierii de intentare a procedurii de executare nu are efect suspensiv.”

Articolul 61

Refuzul de a intenta procedura de executare

„(1) Executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă:

a) documentul nu este de competența sa;

b) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat;

c) documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile art. 14 din prezentul cod;

d) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislație;

e) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat;

f) documentul a fost executat.

[...]”

[Se declară neconstituțional cuvântul „poate” din articolul 61 alin. (1) conform Hotărârii Curții Constituționale nr. 22 din 8 octombrie 2019]

ÎN DREPT

A. ADMISIBILITATEA

47. Prin Decizia sa, Curtea a confirmat respectarea, în prezenta cauză, a condițiilor de admisibilitate a unei sesizări stabilite în jurisprudența sa constantă.

48. Curtea a observat că excepțiile de neconstituționalitate sunt ridicate de subiecte cărora li s-a acordat acest drept în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

49. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul de executare, ține de competența Curții Constituționale.

50. Curtea a reținut că obiectul sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate îl constituie articolul 60 alin. (4) din Codul de executare, în partea care nu reglementează ca temeiuri de contestare a încheierii privind intentarea procedurii de executare cazurile prevăzute la articolul 61 alin. (1) literele a), c) și d) din Cod.

51. Articolul 60 alin. (4) din Cod stabilește că încheierea privind intentarea procedurii de executare poate fi contestată doar de debitor, din motivele prevăzute la articolul 61 lit. b), e) și f) din Cod, în fața instanței de judecată în a cărei circumscripție teritorială biroul executorului judecătoresc își are sediul sau, în cazul municipiului Chișinău, în fața instanței de judecată în a cărei circumscripție camera teritorială a executorilor judecătorești i-a stabilit competența teritorială executorului judecătoresc. Contestația depusă împotriva încheierii de intentare a procedurii de executare nu are efect suspensiv.

52. Astfel, potrivit acestui articol, debitorul poate contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare doar în cazul în care: (i) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat; (ii) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat; (iii) documentul a fost executat (articolul 61 lit. b), e) și f) din Cod).

53. Deși autorii sesizărilor au contestat articolul 60 alin. (4) din Codul de executare în întregime, în argumentele lor, autorii se referă doar la textul „în temeiul prevăzut la articolul 61 lit. b), e) și f) din Cod”, sub aspectul omisiunii legislatorului de a reglementa ca temeiuri de contestare și cazurile prevăzute la articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Cod. Cu privire la celelalte prevederi ale aceluiași articol, autorii sesizărilor nu au prezentat argumente privind neconformitatea lor cu dispozițiile Constituției.

54. Așadar, Curtea va analiza doar textul „în temeiul prevăzut la articolul 61 lit. b), e) și f) din Cod” din articolul 60 alin. (4) din Codul de executare în partea care nu prevede posibilitatea contestării încheierii privind intentarea procedurii de executare în cazurile de la articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Cod.

55. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în cauze civile care au ca obiect examinarea unor cereri de contestare a încheierii privind intentarea procedurii de executare. Prin urmare, Curtea a admis că instanțele de judecată ar putea aplica prevederile contestate la soluționarea cauzelor în care au fost ridicate excepțiile de neconstituționalitate.

56. De asemenea, Curtea a menționat că articolul 60 alin. (4) din Codul de executare a mai constituit obiectul unor sesizări (nr. 85g/2016 și nr. 131g/2020). Astfel, prin Decizia nr. 49 din 6 septembrie 2016 și prin Decizia nr. 133 din 19 noiembrie 2020, Curtea a declarat inadmisibile sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare. Totuși, în aceste Decizii, Curtea nu a efectuat o analiză pe fond, ci a constatat că sesizările nu întrunesc condițiile de admisibilitate.

57. Curtea a observat că autorii sesizărilor invocă o omisiune a legislatorului de a permite debitorului contestarea încheierii privind intentarea procedurii de executare în temeiul cazurilor prevăzute de articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Cod (în cazurile în care documentul nu este de competența executorului judecătoresc; documentul nu este întocmit în conformitate cu prevederile articolului 14 din Cod și documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislație). Autorii sesizărilor consideră că această omisiune contravine articolelor 1 [*preeminența dreptului*], 4 [*prioritatea tratatelor internaționale privind protecția drepturilor fundamentale la care Republica Moldova este parte*], 16 [*egalitatea*], 20 [*accesul liber la justiție*], 26 [*dreptul la apărare*] și 46 [*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*] din Constituție.

58. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că omisiunea legislativă poate constitui obiect de examinare la Curtea Constituțională dacă este afectat un drept constituțional fundamental (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 35; HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 42).

59. Curtea a reiterat că articolele 1, 4 și 16 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței abstracte în drepturile fundamentale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă prevederile acestor articole (a se vedea HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 34, § 36; HCC nr. 33 din 26 octombrie 2021, § 20).

60. Cu privire la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie unul practic și efectiv, nu teoretic și iluzoriu. Efectivitatea dreptului în discuție reclamă ca persoanele să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor lor (HCC nr. 31 din 17 decembrie 2020, § 36; HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 29).

61. În jurisprudența sa cu privire la accesul la justiție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că articolul 6 § 1 din Convenție include „dreptul la un tribunal”. Pentru ca dreptul de acces la un tribunal să se bucure de efectivitate, persoanele trebuie să aibă posibilitatea clară și practică de a contesta actele care constituie ingerințe în drepturile lor (a se vedea *Beneficio Cappella Paolini v. San Marino*, 13 iulie 2004, § 28). Curtea Europeană a stabilit că dreptul de acces la un tribunal nu include doar dreptul de a iniția o acțiune în justiție, ci și dreptul la soluționarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept (*Fălie v. România*, 19 mai 2015, § 22 și § 24; *Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România* [MC], 29 noiembrie 2016, § 86). Într-o cauză privind returnarea bunurilor expropriate de stat, Curtea Europeană a observat că biserica reclamantă a avut acces la instanțele de judecată, dar niciuna dintre acestea nu s-a pronunțat asupra dreptului la restituirea terenului expropriat. Curtea Europeană a stabilit că acest fapt echivalează cu o denegare de

dreptate, care afectează însăși esența dreptului de acces al bisericii reclamante la un tribunal, așa cum este garantat de articolul 6 § 1 al Convenției (*Beneficio Cappella Paolini v. San Marino*, 13 iulie 2004, § 29).

62. Așadar, Curtea a reținut că de vreme ce norma contestată interzice debitorului să conteste încheierea privind intentarea procedurii de executare, articolul 20 din Constituție devine incident.

63. Curtea a mai notat că, potrivit articolului 63 din Codul de executare, în scopul asigurării executării eficiente a documentului executoriu, odată cu intentarea procedurii de executare și pe tot parcursul acesteia, executorul judecătoresc este în drept să aplice măsuri de asigurare a executării documentului executoriu, inclusiv în privința bunurilor debitorului, măsuri care constau inclusiv în indisponibilizarea lor.

64. Curtea a menționat că aplicarea sechestrelor în privința bunurilor mobile sau imobile poate constitui o ingerință în dreptul de proprietate al debitorului (a se vedea, *mutatis mutandis*, hotărârea Curții Europene în cauza *Luordo v. Italia*, 17 iulie 2003, § 67). În acest context, Curtea Europeană a menționat că articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție pretinde adoptarea anumitor măsuri pentru asigurarea protecției dreptului de proprietate. Statele au în special obligația de a institui proceduri judiciare care implică garanții suficiente și, prin urmare, le permit tribunalelor să soluționeze în mod eficient și corect orice litigii între persoane private, precum și între indivizi și stat (*Sovtransavto Holding v. Ucraina*, 25 iulie 2002, § 96) [DCC nr. 22 din 16 februarie 2021, § 25]. Așadar, Curtea a admis că imposibilitatea realizării în mod efectiv a dreptului de a contesta actele executorului judecătoresc care restrâng dreptul de folosință și dispoziție în privința bunurilor debitorului poate constitui, în anumite circumstanțe, un eșec al statului de a-și respecta obligațiile procedurale pozitive care decurg din articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție. Astfel, având în vedere această jurisprudență, Curtea a reținut în prezenta cauză incidența dreptului de proprietate, sub aspectul respectării obligației pozitive de a se institui proceduri judiciare efective care să asigure protecția acestuia.

65. Cu privire la incidența articolului 26 din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că dreptul la apărare reprezintă totalitatea prerogativelor și a posibilităților pe care persoanele le au, potrivit legii, în vederea apărării intereselor lor (a se vedea HCC nr. 22 din 6 august 2020, § 29).

66. Curtea a reamintit că condiția procesului echitabil trebuie înțeleasă ca o garanție pentru respectarea principiilor fundamentale ale unui proces judiciar, *i.e.* a principiului contradictorialității și a principiului dreptului la apărare, ambele instituind egalitatea deplină a părților în proces (a se vedea HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 31).

67. Sub acest aspect, Curtea Europeană a reținut că principiul „egalității armelor” reprezintă un element al conceptului mai larg de proces echitabil și este strâns legat de principiul contradictorialității. Egalitatea armelor implică obligația ca fiecare dintre părți să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și

prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație de dezavantaj net față de partea adversă (*Regner v. Cehia* [MC], 19 septembrie 2017, § 146).

68. Având în vedere faptul că, în baza prevederilor criticate, debitorul, parte a procedurii de executare, nu poate contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare în temeiul cazurilor prevăzute de articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Cod, Curtea a considerat incident și articolul 26 din Constituție.

69. În consecință, Curtea a admis spre examinare în fond prevederile contestate în partea în care nu reglementează cazurile prevăzute la articolul 61 alin. (1) literele a), c) și d) din Codul de executare, din perspectiva articolelor 20, 26, 46 și 54 din Constituție.

B. FONDUL CAUZEI

A. Argumentele autorilor sesizărilor

70. Autorii sesizărilor susțin că articolul 60 alin. (4) din Codul de executare stabilește posibilitatea contestării de către debitor a încheierii de intentare a procedurii de executare doar în cazul în care: (i) termenul de prezentare a documentului spre executare a expirat; (ii) termenul de executare benevolă acordat prin lege sau indicat în documentul executoriu nu a expirat; (iii) documentul a fost executat (articolul 61 lit. b), e) și f) din Cod). Așadar, legislatorul a reglementat doar trei motive de contestare a încheierii privind intentarea procedurii de executare din cele șase motive de refuz a intentării procedurii de executare, prevăzute de articolul 61 alin. (1) din Cod.

71. Astfel, debitorul nu are niciun remediu efectiv pentru a-și apăra drepturile sale în cazul în care executorul judecătoresc intentează procedura de executare în cazul în care documentul nu este de competența sa, în baza unui document executoriu întocmit cu încălcarea articolului 14 din Codul de executare sau atunci când documentul executoriu este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective, stabilite în modul prevăzut de legislație. În acest caz, deși instanța de judecată va primi contestația debitorului, ea o va respinge, pentru că norma contestată nu stabilește în mod expres asemenea motive de contestare a încheierii privind intentarea procedurii de executare.

72. Așadar, autorii sesizărilor menționează că prevederile contestate limitează dreptul debitorului de a contesta încheierea executorului judecătoresc în cazurile prevăzute de articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Cod. Această omisiune afectează dreptul de acces liber la justiție, dreptul la apărare și dreptul de proprietate, garantate de articolele 20, 26 și 46 din Constituție.

B. Argumentele autorităților și ale organizațiilor care și-au prezentat opiniile

73. În opinia prezentată de Președintele Republicii Moldova se menționează că articolul 60 alin. (4) din Codul de executare stabilește posibilitatea contestării de către debitor a încheierii de intentare a procedurii de executare în trei cazuri, deși în practică pot apărea și alte situații când pot fi încălcate drepturile debitorului de către executorul judecătoresc la intentarea procedurii de executare.

74. Titlul executoriu trebuie să corespundă condițiilor de formă și conținut prevăzute de articolul 14 din Codul de executare. Lipsa unui element constituie un impediment în intentarea și desfășurarea procedurii de executare. Totuși, pot fi situații în care emitentul documentului executoriu nu cunoaște elementele de identificare a debitorului. Pentru aceste situații, legislatorul a prevăzut o clauză de salvagardare în articolul 61 alin. (2) din Cod, *i.e.* corectarea erorilor sau a omisiunilor.

75. Lipsa unui element prevăzut de articolul 14 din Cod poate fi un motiv de contestare a încheierii privind intentarea procedurii de executare de către debitor. Completarea articolului 60 alin. (4) din Codul de executare cu alte motive ar crea un dezechilibru între drepturile creditorului la executarea reală și promptă a unei hotărâri judecătorești și cele ale debitorului de a se apăra. Totuși, erorile sau omisiunile din titlul executoriu sunt admise de instanța de judecată. Creditorul nu trebuie să suporte consecințele acestor erori/omisiuni. Prevederile contestate nu restrâng exercițiul drepturilor debitorului și corespund articolului 54 din Constituție.

76. În ședința publică a Curții, reprezentantul Parlamentului a susținut că sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare nu sunt argumentate și, prin urmare, trebuie declarate inadmisibile.

77. În opinia prezentată de către Guvern se menționează că dreptul de acces la justiție nu este un drept absolut. Acesta poate fi supus unor limitări cu scopul salvagădării altor drepturi. Scopul prevederilor contestate este asigurarea realizării eficiente și în termen rezonabil a drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în contextul în care debitorul a refuzat sau s-a eschivat de la executarea benevolă a datoriei. Această executare ar putea fi periclitată în cazul în care ar fi admisă contestarea încheierii de o manieră abuzivă și pentru niște temeuri care nu urmăresc protecția unor drepturi ale persoanei contestatoare.

78. Guvernul susține că raportul de proporționalitate dintre restrângerea dreptului debitorului și scopul urmărit este asigurat într-o manieră echilibrată, dat fiind faptul că urmărește excluderea unor situații de contestare neîntemeiată de către debitor a actelor executorului judecătoresc. Chiar și în eventualitatea admiterii teoretice a posibilității contestării, aceasta nu asigură protecția sau restabilirea unor drepturi ale debitorului.

79. Așadar, Guvernul conchide că în temeiurile prevăzute de articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Codul de executare nu există niciun drept al debitorului care ar putea fi afectat și, prin urmare, lipsește interesul procesual de a contesta încheierea de intentare a procedurii de executare.

80. În opinia prezentată, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești susține că lipsa unui element prevăzut de articolul 14 din Codul de executare nu poate împiedica intentarea procedurii de executare în toate cazurile. Emitentul documentului executoriu poate să nu cunoască unele elemente de identificare a debitorului. În asemenea cazuri, legislatorul a prevăzut posibilitatea corectării erorilor și/sau omisiunilor din titlul executoriu. Aceste erori și/sau omisiuni pot fi corectate și în cazul unei proceduri de executare intentate.

81. Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești consideră că contestarea încheierii privind intentarea procedurii de executare în toate cazurile ar fi un exces de drepturi acordate debitorului față de creditor. Acest fapt ar crea un dezechilibru între drepturile creditorului la executarea reală și promptă a unei hotărâri judecătorești și ale debitorului de a se apăra. De asemenea, erorile sau omisiunile din titlul executoriu nu sunt provocate de creditor și, prin urmare, ar fi incorect ca acesta să suporte consecințe negative.

82. Prevederile contestate urmăresc realizarea unor scopuri legale: celeritatea și caracterul echilibrat al procedurii de executare. Aceste scopuri pot fi subsumate scopurilor legitime prevăzute de articolul 54 alin. (2) din Constituție: protejarea drepturilor, libertăților și demnității altor persoane și garantarea autorității și imparțialității justiției.

83. Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești menționează că omisiunea de a contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare de către debitor în temeiul articolului 61 alin. (1) lit. d) din Cod poate face obiectul unor critici de neconstituționalitate.

C. Aprecierea Curții

84. Curtea observă că, potrivit prevederilor contestate, debitorul, care este parte în cadrul procedurii de executare, nu are dreptul de a contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare în cazurile în care documentul nu este de competența executorului judecătoresc; documentul executoriu nu este întocmit în conformitate cu prevederile articolului 14 din Codul de executare; documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective (articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Cod). Aceste prevederi instituie o interdicție absolută, insensibilă la particularitățile unor cazuri, și afectează drepturile debitorului, prevăzute de articolele 20, 26 și 46 din Constituție.

85. Pentru a se încadra în limitele admisibile ale restrângerii exercițiului acestor drepturi, interdicția în discuție trebuie să urmărească cel puțin unul dintre scopurile legitime prevăzute de articolul 54 din Constituție. În opinia prezentată de autorități se face trimitere la necesitatea asigurării celerității

procedurii de executare. Curtea admite că unul dintre scopurile interdicției absolute care reiese din prevederile contestate este asigurarea operativității procedurii de executare. Acest scop special poate fi subsumat scopului legitim general prevăzut de articolul 54 alin. (2) din Constituție: protejarea drepturilor altor persoane. Prin drepturi ale altor persoane, în acest caz, Curtea are în vedere dreptul creditorilor la realizarea, în termen rezonabil, a drepturilor lor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare.

86. Curtea reamintește că dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile constituie o parte integrantă a dreptului de acces la justiție (a se vedea HCC nr. 22 din 8 octombrie 2019, § 33; HCC nr. 11 din 25 martie 2021, § 22). De asemenea, Curtea notează că articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează, *inter alia*, executarea unei hotărâri definitive și irevocabile într-un termen rezonabil.

87. Sub acest aspect, Curtea Europeană a menționat că dreptul la executarea hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile nu poate obliga un stat să pună în executare fiecare hotărâre cu caracter civil, indiferent de felul acesteia și de circumstanțele cauzei (*Topciov v. România* (dec.), 15 iunie 2006). De asemenea, în aceste cazuri, creditorul trebuie să acționeze cu diligență pentru a asigura executarea documentului executoriu în cauzele civile (*Ciprova v. Republica Cehă* (dec.), 22 martie 2005). Astfel, în cadrul procedurii de executare, trebuie asigurat un echilibru corect și efectiv între drepturile procedurale ale creditorului și cele ale debitorului.

88. Curtea notează că, prin instituirea interdicției absolute contestate, prevederile articolului 60 alin. (4) din Codul de executare acordă o pondere abstractă mai mare interesului legitim al asigurării celerității procedurii de executare și, în consecință, interesului creditorului.

89. Curtea observă că una dintre omisiunile contestate din articolul 60 alin. (4) din Codul de executare este cazul reglementat la articolul 61 alin. (1) lit. a) din Cod, potrivit căruia **executorul judecătoresc trebuie să refuze intentarea procedurii de executare dacă documentul executoriu nu este de competența sa**. Prin urmare, situația juridică respectivă instituie imposibilitatea contestării încheierii de intentare a procedurii de executare în cazul în care aceasta este întocmită în afara competenței executorului judecătoresc. Curtea observă că executorul judecătoresc poate întreprinde acțiuni de executare doar în circumscripția camerei teritoriale a executorilor judecătorești în care biroul său își are sediul. Excepțiile de la această regulă sunt: a) cazul executării măsurilor de asigurare a acțiunii sau al executării prin urmărirea mijloacelor de transport, a mijloacelor bănești de pe conturile debitorului, a valorilor mobiliare sau a participațiunii debitorului la capitalul social, competența teritorială a executorului judecătoresc se extinde pe întreg teritoriul țării; b) cazul executării documentelor executorii prin urmărirea salariului sau a unui alt venit al debitorului, când competent este executorul judecătoresc în a cărui circumscripție teritorială, stabilită de camera

teritorială a executorilor judecătorești, se află sediul instituției (organizației) de la care debitorul primește venituri (articolul 30 alineatele (1) și (2) din Codul de executare). Așadar, legislația națională reglementează activitatea executorului judecătoresc prin prisma principiului competenței materiale raportate la teritoriu (HCC nr. 22 din 8 octombrie 2019, § 43).

90. Prin urmare, executorul judecătoresc este obligat să refuze intentarea procedurii executării în cazul în care constată că executarea documentului prezentat nu este de competența sa. În caz contrar, intentarea procedurii executării silite cu încălcarea deliberată a competenței sale reprezintă o depășire a atribuțiilor, executorul judecătoresc acționând *ultra vires* (a se vedea HCC nr. 22 din 8 octombrie 2019, §§ 46-47).

91. Curtea constată că, pe de o parte, articolul 61 alin. (1) lit. a) din Cod obligă executorul judecătoresc să refuze intentarea procedurii de executare în cazul constatării faptului că documentul executoriu nu ține de competența sa. Pe de altă parte, prin dispozițiile contestate din articolul 60 alin. (4) din Cod, legislatorul interzice debitorului să conteste încheierea executorului în cazul în care aceasta este emisă cu încălcarea competenței teritoriale a executorului.

92. De exemplu, în cazul intentării unei eventuale proceduri de executare cu încălcarea competenței teritoriale, executorul judecătoresc se poate deplasa la locul aflării bunurilor debitorului care nu se află în circumscripția camerei teritoriale a executorului judecătoresc în care biroul acestuia își are sediul său. Acest fapt va determina suportarea de către debitor a cheltuielilor suplimentare pentru transportarea bunurilor sale în cadrul procedurii de executare. Cheltuielile respective fac parte din spezele procedurii de executare și, în final, sunt achitate de către debitor, parte a procedurii de executare (articolele 37 alin. (2) lit. a) și d) și 60 alin. (3²) din Cod). De asemenea, în eventualitate în care debitorul dorește să concilieze/să încheie o tranzacție cu creditorul, debitorul va suporta cheltuieli suplimentare de deplasare la biroul executorului judecătoresc. Acest fapt poate presupune existența unei sarcini patrimoniale mai mari pentru debitorul procedurii de executare decât în cazul în care executorul va respecta dispozițiile articolului 60 alin. (1) lit. a) din Cod.

93. La această etapă, Curtea va examina dacă legislația prevede remedii pentru interdicția de a contesta încheierea de intentare a procedurii de executare emise cu încălcarea competenței executorului judecătoresc. Curtea observă că, în lipsa strămutării de către executor a procedurii de executare, potrivit articolului 32 alin. (1) lit. b) din Codul de executare, contestarea încheierii este imposibilă. Curtea consideră că această interdicție reprezintă o negare a drepturilor debitorului de acces liber la justiție, la apărare și la proprietate.

94. Curtea observă că una dintre omisiunile de a contesta încheierea de intentare a procedurii de executare este în cazul **emiterii acesteia în baza unui document executoriu întocmit cu încălcarea dispozițiilor articolului 14 din Codul de executare**. Potrivit articolului 15 alin. (1) din Cod, pentru

intentarea procedurii de executare creditorul trebuie să prezinte documentul executoriu executorului judecătoresc. Acest document trebuie întocmit în conformitate cu condițiile de formă și de conținut stabilite expres de legislator în articolul 14 din Cod. Documentul trebuie să conțină: a) denumirea instanței de judecată care a eliberat documentul executoriu; b) cauza în a cărei bază a fost eliberat documentul executoriu; c) data pronunțării hotărârii, dispozitivul (textual); d) data rămânerii definitive a hotărârii sau mențiunea privind executarea imediată; e) numele, prenumele și data nașterii sau denumirea debitorului și a creditorului, codul fiscal, domiciliul ori sediul lor, datele bancare de identificare; f) data eliberării titlului executoriu; g) mențiuni privind măsurile de asigurare a acțiunii; h) mențiunea privind autorizarea pătrunderii forțate a executorului judecătoresc în încăperile aflate în posesia sau în proprietatea debitorului, inclusiv în cele în care se află bunurile debitorului; i) alte mențiuni, după caz (articolul 14 alin. (1) din Cod).

95. De exemplu, în eventualitatea în care documentul executoriu nu conține datele de identificare a debitorului (numele, prenumele și data nașterii, domiciliul și datele bancare în cazul persoanei fizice, sau denumirea, codul fiscal, sediul lor și datele bancare în cazul persoanei juridice), executorul judecătoresc nu-l va anunța pe debitor despre intentarea procedurii de executare, despre posibilitatea executării benevole a documentului executoriu și despre posibilitatea încheierii unei tranzacții cu debitorul (articolele 60 și 62 din Cod). În eventualitatea în care debitorul execută benevol titlul executoriu, atunci debitorul va achita doar plata taxei de intentare și de arhivare a dosarului de executare, nefiind necesară achitarea onorariului executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare (articolul 60 alin. (3) din Cod).

96. De asemenea, indicarea în documentul executoriu a datei pronunțării hotărârii și a datei rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii are importanță pentru calcularea termenului de înaintare a documentului executoriu pentru executare, care este un termen de prescripție (articolul 16 din Cod).

97. Totodată, Curtea își poate imagina o situație în care încheierea privind intentarea procedurii de executare ar putea fi anulată doar pentru că lipsește o mențiune, de exemplu, numărul cauzei în a cărei bază a fost eliberat titlul executoriu. În mod evident, mențiunea este insignifiantă în raport cu fondul cauzei. În asemenea situații judecătorul de drept comun trebuie să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în titlul executoriu determină anularea încheierii privind intentarea procedurii de executare.

98. Curtea mai reține că legislatorul a reglementat dreptul creditorului de a solicita instanței de judecată corectarea erorilor sau omisiunilor din titlul executoriu (articolul 20 din Codul de executare). În virtutea principiului disponibilității în procesul civil și a interesului creditorului în executarea hotărârii judecătorești, creditorul trebuie să acționeze cu diligență pentru exercitarea dreptului de a cere executarea, inclusiv să solicite corectarea

erorilor din documentul executoriu, până la depunerea acestuia la executor, în vederea executării (HCC nr. 22 din 8 octombrie 2019, §§ 58-59). Acest fapt permite ca, după corectarea titlului executoriu, executorul judecătoresc să intenteze procedura de executare a titlului executoriu cu respectarea prevederilor legale. De asemenea, Curtea reține că corectarea eventualelor erori/omisiuni din documentul executoriu nu este de competența executorului judecătoresc.

99. Astfel, din moment ce legislatorul a reglementat posibilitatea corectării erorilor sau omisiunilor din titlul executoriu, Curtea consideră că restrângerea exercițiului dreptului debitorului de a contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare, emisă în baza unui document executoriu întocmit cu încălcarea dispozițiilor articolului 14 din Codul de executare, nu este justificată. De altfel, Curtea nu consideră că parcurgerea procedurii corectării erorilor sau omisiunilor din titlul executoriu și, ulterior, depunerea acestuia la executorul judecătoresc poate prejudicia în mod semnificativ celeritatea procedurii de executare. Mai mult, potrivit articolului 61 alin. (2) din Cod, refuzul executorului judecătoresc de a intenta procedura de executare nu este o piedică pentru prezentarea repetată a documentului executoriu spre executare după înlăturarea neajunsurilor.

100. Cu privire la **imposibilitatea contestării încheierii de intentare a procedurii de executare întocmite pe baza unui document prezentat de persoana care nu are împuternicirile stabilite de legislație**, Curtea observă că împuternicirile reprezentantului, în acest caz, trebuie să fie formulate în procură sau în contract, întocmite în condițiile legii (articolul 49 alin. (1) din Codul de executare).

101. Curtea subliniază că articolul 50 alin. (1) din Codul de executare stabilește că împuternicirea prezentării sau retragerii documentului executoriu trebuie menționată expres în procura eliberată de reprezentat, sub sancțiunea nulității. De asemenea, potrivit articolului 81 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dreptul reprezentantului de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire trebuie menționat expres în actul de reprezentare, sub sancțiunea nulității. Așadar, Curtea reține că executorul judecătoresc nu-și poate asuma primirea spre executare a unui document executoriu depus de către o persoană neîmputernicită potrivit legii. În lipsa unei asemenea împuterniciri, această acțiune este lovită de sancțiunea nulității (a se vedea HCC nr. 22 din 8 octombrie 2019, §§ 62-66). Curtea reține că în cazul în care executorul judecătoresc intentează, printr-o încheiere, procedura de executare contrar cerințelor de la articolul 61 alin. (1) lit. d) din Codul de executare, debitorul este lipsit de posibilitatea de a se adresa în instanța de judecată pentru a solicita nulitatea acestei încheieri.

102. Curtea mai observă că contestația depusă împotriva unei încheieri de intentare a procedurii de executare nu are un efect suspensiv (articolul 60 alin. (4) din Cod).

HOTĂRÂRE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR
PREVEDERI DIN ARTICOLUL 60 ALIN. (4) DIN CODUL DE EXECUTARE

103. Așadar, pentru ca prevederile contestate să fie în concordanță cu articolele 20, 26, 46 și 54 din Constituție, Curtea consideră necesar ca debitorul să poată contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare în cazurile în care: (i) documentul executoriu nu este de competența executorului judecătoresc; (ii) documentul executoriu nu este întocmit în conformitate cu prevederile articolului 14 din Codul de executare; (iii) documentul este înaintat de persoana care nu are împuternicirile respective (cazuri reglementate la articolul 61 alin. (1) lit. a), c) și d) din Cod). În aceste cazuri, posibilitatea debitorului de a contesta încheierea este de natură să asigure un echilibru corect între celeritatea procedurii de executare și drepturile debitorului.

104. În aceste condiții, Curtea va emite o Adresă pentru Parlament, în vederea modificării articolului 60 alin. (4) din Codul de executare în conformitate cu raționamentele prezentei hotărâri.

105. Prin urmare, Curtea conchide că textul „în temeiul prevăzut la articolul 61 lit. b), e) și f) din Cod” din articolul 60 alin. (4) din Codul de executare este în concordanță cu articolele 20, 26, 46 și 54 alin. (2) din Constituție în măsura în care debitorul va putea contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare și în cazurile reglementate la articolul 61 alin. (1) literele a), c) și d) din Codul de executare.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 6, 61, 62 lit. a) și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. *Se admit parțial* sesizările nr. 153g/2021, nr. 234g/2021, nr. 240g/2021, nr. 256g/2021 și nr. 266g/2021 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 60 alin. (4) din Codul de executare.

2. *Se recunoaște constituțional* textul „în temeiul prevăzut la articolul 61 lit. b), e) și f) din Cod” din articolul 60 alin. (4) din Codul de executare în măsura în care debitorul poate contesta încheierea privind intentarea procedurii de executare și în cazurile reglementate la articolul 61 alin. (1) literele a), c) și d) din Codul de executare.

3. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 3 martie 2022
HCC nr. 5
Dosarul nr. 153g/2021*